EEN KWART EEUW, EEN LICHTJAAR

Het is herfst, lieve vrienden. Tijd voor de laatste tentoonstelling van dit jaar in Museum Møhlmann. Een museum dat al 28 jaar bekend is bij liefhebbers van realisme & figuratie, maar ondanks allerlei vormen van publiciteit toch wat minder bekend bij het grote publiek. Dat veranderde op 9 september, toen Youp van het Hek en Splinter Chabot de loftrompet staken in het televisieprogramma van Eva Jinek. Veel meer mensen ontdekken nu deze verborgen 'Parel van het Noorden' en geen van allen vindt dat Youp en Splinter overdreven hebben. Integendeel. En met deze kaart wordt ook u uitgenodigd om onderhavig museum te bezoeken, waar nu o.a. de *27e Onafhankelijke Realisten Tentoonstelling* (ORT) te zien is.

Deze ORT-reeks ging in 1998 van start. Kijken we nog eens terug naar dat jaar, dan zien we een totaal andere tijd. Toen nog waren realisme & figuratie door het kunstestablishment doodverklaard. Toen nog was de macht van galeries over kunstenaars groot. Toen nog was een boek publiceren geen sinecure. En toch vond in dat jaar die eigenwijze en eigenstandige 1e ORT plaats. Mét een boek. Dat 'met een boek' duurde zelfs tot en met de 25e editie.

In die verlopen kwarteeuw blijken de tijden – méér dan in alle voorgaande kwarteeuwen – enorm te zijn veranderd. Normaal verloopt dat vrij lineair, maar nu steeds vaker explosief exponentieel. Een voorbeeld van een rustige, lineaire verandering is de ontwikkeling van de ORT. De 1e ORT ging van start op 12 september 1998 met 28 kunstenaars in de omgebouwde stalruimte van een stolpboerderijtje in Venhuizen (NH). Nu, in 2026, doen er 114 kunstenaars mee en wordt het werk geëxposeerd in een monumentale dwarskophals-rompboerderij te Appingedam. De ORT is ondertussen voor liefhebbers van *'kunst die wat voorstelt'* een landelijk begrip geworden.

Nu dan een voorbeeld van een exponentiële ontwikkeling: slechts 8 dagen eerder, op 4 september in 1998, werd Google opgericht, gevestigd in een gehuurde, omgebouwde garage in Menlo Park. En nu, in 2026, laat Google – nota bene via AI – zichzelf omschrijven als: *"geëvolueerd van een traditionele zoekmachine naar een proactief AI-platform dat werkt met autonome informatie-agents en diepgeïntegreerde kunstmatige intelligentie"*. De onderneming staat qua beurswaarde op nummer 3 van de grootste bedrijven ter wereld. En daarmee, lieve vrienden, is een compleet andere wereld ontstaan.

Óók nog in 1998 loopt de brommige Bromet met z'n camera over straat en vraagt willekeurige mensen, jong en oud, of ze een mobiele telefoon nodig vinden? Vrijwel iedereen vindt dat volstrekt overbodig. Zo is 'voortdurende bereikbaarheid niet leuk' en zo zegt een jongeman: *"Als mensen mij bereiken willen, kunnen ze dat met een brief doen en als het dringend is, ben ik telefonisch thuis te bereiken."*

Hoe anders is die wereld hedentendage? Maar wel een wereld die steeds meer uitsluitend onder een knop te vinden is en elders niet meer wordt gezocht of bezocht. Een wereld, die niet alleen overloopt van beelden, maar steeds meer van schijnbeelden, van gemanipuleerd beelden, van gegenereerde fantasieën. We kijken naar een irreële wereld, die met een krachtige rekenmachine uit een bak vol data wordt gedestilleerd. Ik hoop dat de mensheid beseft dat die wereld wordt gedestilleerd (en daardoor alleen al verslavend werkt), maar er niets echt wordt gecreëerd.

Dat hebben de deelnemers aan deze 27e ORT wel gedaan: gecreëerd. Gewoon met hun eigen hoofd en handen. En u kunt daarvan genieten en bent als altijd van harte welkom.

Rob Møhlmann

De 27e Onafhankelijke Realisten Tentoonstelling

(Het jaarlijks overzicht met 114 gerenommeerde kunstenaars)

FREA STUURWOLD

MUSEUM MØHLMANN

NEDERLANDS REALISME • HEDEN & VERLEDEN
DUTCH REALISM • PRESENT & PAST

11-10-2026 t/m 20-12-2026

Westersingel 104 • 9901 GK • Appingedam • 0596-682856
Open: vr-za-zo: 13-17 uur • www.museummohlmann.nl
(Bus 6 stopt en vertrekt voor de deur)

Flyer Realisten 2026.indd 1 19-09-2026 14:46

ADOLFO RAMON

THEO ZWINDERMAN

ALBERT GREVING

ADRIANE WOLTERS

ANGELIEN COCO MARTIN

ANJA JAGER

ANNET HILTERMANN

ANUSCHKA DE SMIDT

STEFANIE OTTENS

AREND KUIPER

MARIANNE J. JANSEN

BEN RIKKEN

BERT DENNEMAN

BETHANY DE FOREST

BRYAN RIETMAN

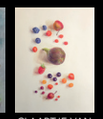

CAMILLA VAN DEN HOMBERGH

CAROLINE VERSCHOOR

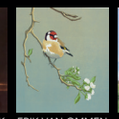

CAS WATERMAN

CHRISTIAAN AFMAN

CIS KOETSE

CLAARTJE VAN DER LINDEN

RUUD VERKERK

ERIK VAN OMMEN

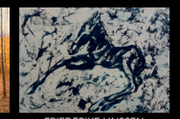

EWALD SORBI

FIONA ZONDERVAN

FLIP GAASENDAM

FRÅNS FABER

FREA STUURWOLD

FRIEDERIKE LINSSEN

CLARY MASTENBROEK

CORRY KOOY

DEBORA MAKKUS

DIANE BRODIE

EDWIN GRISSEN

MARIJKE TEN WOLDE

EDITH MADOU

ELWIN VAN DER KOLK

ERIK ZWAGA

GERRIT DE VRIES

GEZIEN VAN DE RIET

GRIETJE POSTMA

HANS FEYERABEND

HARM VISSER

HENDRIK ELINGS

YVONNE MELCHERS

HILDA SNOEIJER

HUIB RADEMAKERS

IRENE VELTMAN

JAAP HARTMAN

JACQUELINE KASEMIER

JANNES KOETSIER

JASPER OOSTLAND

JITTIE WILDEMAN

JOOST DOORNIK

JOS MULDERS

KEIMPE VAN DER KOOI

LIDWIEN CHORUS

LIEUWE KINGMA

WOUT WACHTMEESTER

De 27e Onafhankelijke Realisten Tentoonstelling

DINIE GOEDHART

MARION MASSEUR

MARJOLEIN KRUIJT

MARJOLEIN TERWINDT-WETTERAUW

MARLEEN BAKKER

MARTIN HORNEMAN

MICHIEL KRANENDONK

MONICA JONKERGOUW

NICKY DIJKSTRA

PAUL CHRISTIAAN BOS

PETER B. VAN HOUTEN

PETER DURIEUX

PETRA TOLBOOM

RALPH DOUGLAS

REIN POL

ROBIN SHILLCOCK

ROB DE LANGE

ROBERT DAALMEIJER

ROBERT VAN DER MOLEN

ROELOF DE ROO

ROLAND BEYER

RUUD SPIL

SONJA BRUSSEN

THEO ONNES

THEO VAN EGERAAT

TON VAN STEENBERGEN

YOLANDA EVELEENS

WIKJE SCHOON

WILMA VAN DER VLIET

MARIANNE STAM

LOES BOTMAN

MAARTEN WELBERGEN

MAGNA POSTMA

MAJA VAN BERKESTIJN

MARCEL DURAN

MAREIN KONIJN

MARGOT HOMAN

MARIAN VERGOUWEN

MARIAN WILKES

GERD RENSHOF

MARIANNE BIJKER

MARIEKE MANESCHIJN

MARILYN JOSIENA

REINDER HOMAN

MATTIE VAN DER VEEN

TIM BLAAUW

BAS NIJENHUIS

HERMIEN BUYTENDIJK

HISKE WIERSMA

ERIK VAN DE BEEK

ALY VAN DER WAL

DICK OOSTRA

RENÉ TWEEHUYSEN

LYDEKE VON DÜLMEN KRUMPELMANN

RIEN VAN UITERT